

Փանջը ՀԱՌԱՔ օրերը կը հրատարակուի :
Տարեկան բաժանորդագինն է երկու ե. կես
արծաթ ՄԷճիտ կանխիկ վճարելի , քե մալլա-
քաղաքիս ե. իւր արուարձանաց ե. քե գաւառաց
համար :

վէց եւ երէք ամսոց համար ալ բաժանորդ
կընդունուի :

Տեղական եւ գաւառական թղթատարութեան
ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ :

Հատը 40 փարայ է, և կգտնուի մասնաւորապէս Պահճե-Գափու ջրավաճառ. և գրավաճառ. Պօղոս աղայի խանութը :

Ծանուցման տողը 3 դրուշ է մեկ անգամի
համար. Առեյի աժան կըլլայ առեյի անգամնէ-
րու համար :

Խմբագրության վերաբերյալ որ է, է գիր
ուղղելի առ Տնօրեն-Տեր Հ. Ս. Ալաճաճեան Կ.
Պոլսի Պալլըգ-Բազար Նաժիկի խան վերի յարկ
թիւ 46 :

ADRESSE

H. S. ALADJADJIAN

Directeur du journal Armenien Pountch
—16 Nafié-Han . Balouk-Pazar 16—
Constantinople

0.11 1949

ᐅ ᐱ ᐸ ᐱ ᐸ

1885 30th JUL 6

ԱԶԳԱՅԻՆ

[illegible]

Ննջեցալ շարթում հրատարակեցինք մեք և այլ ամենայն լրագիրք՝ ազգային և օտարազգի, թէ Կրօնական Համարձուում աղա, բնիկ կենսարացի, ինքզինքն սպաններ է և ի վեր։ Զյո իմացանք, թէ Համարձուում աղա ժամանակէ մը հետէ Պրուսա կը գանուի եղեր օգտավորութեան համար, և անդ դիմեր է լինքը նասպանութիւն Գարձեալ ի վեր։ Զյո իմացանք, թէ Պրուսայի ազգայինք ևս՝ մայրաքաղաքիս ազգային ու օտարազգի լրագրաց շարատարակութեան համահայն տեղեկութիւն ունենալով՝ Համարձուում աղայի մահուան եղանակին վրայ, մեծապէս յուզուեր են, երբ լսեր են թէ նորա յուղարկաւորութեան հանդէմն եկեղեցական շքով և ի ներկայութեան եկեղեցականաց պիտի կատարուի, Հայաստանեայց եկեղեցւոյ կարգաց ու կանոնաց հակառակ՝ որ կը տքրամարտէ արտաքոյ գերեղմանի ամփոփել ինքնասպաններն։ Ի վեր։ Զյո իմացանք, թէ Ժողովուրդն յուզուեր, և ոմանք Սուալնորդգարան դիմելով՝ դիտեր են, թէ Համարձուում աղայի մահուանէն տակաւին շաբաթ մը յառաջ Հայազգի ինքնասպան աղքատիկ կընոյ մը մարմինն արտաքոյ գերեղմանի թաղուեցաւ ի Պրուսա, և թէ՛ եկեղեցւոյ օրէնքը կը ներէ՛ որ խտրութիւն լինի հարուստ ու աղքատի համար։ Սակայն Առաջնորդարանէն ծանօթութիւն տրուուեր և, թէ Համարձուում աղա ինքնասպան եղած չէ, այլ զոհ զնացած է սխալման. այսինքն՝ զիջերայն հօգուի շին առնող տեղի հարկի շին առեր խմբի և չարչարանք զրուեր է ի կենաց Ժողովուրդը չէ համազուեր թէ և Ա. «այնորդարանի ծանօթութիւնն ինքնահնար համարուեր է, սակայն յուղարկաւորութիւնը կատարուեր է եկեղեցական շքեղ թափորով և մարմինն ամփոփուեր է գերեղմանատան մէջ, Առաջնորդարանն ու եկեղեցականք առաջի Ժողովրդեանն մնալով ընդ այլ և այլ կասկածանք»։

Այս վերջին տեղեկությունք
եթէ բողոքովին ճշմարիտ են , տա-
րակոյս չկայ , թէ բողոքովին ար-
դար են՝ ժողովրդեան կողմանէ
յանուն Հայաստանեայց եկեղեց-
ւոյ օրինաց տեղի ունեցած դիտու-
ղութիւնք , և մեք համարձակու-
թեամբ կը յաւելումք , թէ Պրու-
սայի Առաջնորդ-արանն ո՛րչափ ալ
ներող ու թյուղուտ լինի , չկրնար
անցնիլ եկեղեցական օրինաց սահ-
մանն , որ գծեալ է յօդուտ որդ-
ւոց եկեղեցւոյ , և լինիլ անմեղ ու
անպարտ , կամ մնալ անխախտ թի-
խոճէ , որ մարդոց միակ անաչառ
ու անկաշառ դատաւորն է :

Պրուսայի Առաջնորդարանը
Թերևս իբրեւ առարկութիւն մէջ
բերէ մայրաքաղաքիս ազգային
վարչական շրջանակաց մէջ տես-
նուած եկեղեցական ու ազգային
օրինաց դէմ՝ զեղծումներն ու խրտ-
րութիւնները՝ դժբաղդաբար վեր-
ջին ժամանակաց մէջ ստե՛պ։ Գի-
տեմք մեք զայդ ամենայն, և յա-
ճախ դիտողութեանց ու դանդա-
ստանց ձայնիւ բարձրացուցած
եմք, և նախատակած ու վնասա-
կով եղած եմք զեղծանողաց ու
նոցա արքանեակներուն և սուտա-
սպաս հովիղներուն աւ զովոնե-
րուն կողմանէ, առանց սակայն
երբէք փոյթ ընելու։ Բայց յիշեալ
Առաջնորդարանն չկրնար արդա-
րանալ այդպիսի առարկութեամբ,
և մեք կը փափաքեմք, որ դա-
ւառական Առաջնորդարանք եւ
մանաւանդ Պրուսայի պէս գլխա-
ւոր գաւառաց Առաջնորդարանք
ուղղութեան տիպար հանդիսա-
նան մայրաքաղաքացուց, համար։
Փոյթ չէ, եթէ երբէք առաջինք
յետին լինին, և յետինք՝ առաջին։

Պատեհագոյն առիթ է ցաւելով դիտելու համար, թէ Հայ կղերերն գրեց՝ ազդեցութեան ու պատուոյն անկման գլխաւոր պատճառն է նոյն ինքն կղերն, և ի զո՛ր կը գանգատի այս անկման դէմ՝ այլոց վերագրելով պատճառը։ Այս անկումն ի հարկէ ո՛չ միայն կղերին կը զլտասէ, այլ և ընդհանուր Ազգի, որոյ վարչական զեկն յանձնեալ է կղերին ձեռքն, և ա՛յս պատճառաւ է, որ կղերին մէջ մի արարքն ու ընթացքը դիտողութեան կենթարկուի։ Մասնաւոր և փոքրիկ հաճոյքներ դռհայցնելու, չեմք ըսեր՝ անձնական շահուց համար, եկեղեցական և ազգային օրէնքներ առաջնոր կը կոխտախէ, դայթակղութիւն կը ստիռի Ազգին մէջ, և ազգային անհատ ու երբ զեղծում մընեկ մտարեքէ, ինքիւնքն արդարեցնելու կամ իւր դիտաւորութիւնն յառաջ տանելու համար զեղծմանց օրինակներ ցուցնելու դժուարութիւն չկերբ բնաւ։ Աւասիկ եկեղեցական օրինաց միոյն դէմ ի Պրոսա տեղի ունեցած զեղծում։

Ի՞նչ կերթայ ստուգարացընէր զեղծմանց օրինակաց շարքն , եթէ՛ ինչպէս ըսինք՝ վերջին տեղեկութիւնք բոլորովին ճշմարիտ են , և հաշուելու հետեւ յիշերու սխալ առումն՝ զեղծանելու հնարք մը չէ :

Փոռնջի բարեկամաց ումանք խորհուրդ ու խորատ կուտան մեզ՝ չգրայ այսպիսի անկարգութեանց վրայ , քանի որ կը շարունակուին , և ի դուր չմնասիր , Բայց մեք չենք կրնաք անապ այսպիսի խորհրդոց ու խրատուց . երկայնիմութեամբ պիտի տանիմք ամենայն նախատեսանց ու ֆուսուց , պիտի գրեմք ինչ որ չեն ուզեր լսել զեղծանողք :

և նոցա մարդիկն, և ի՛նչ որ ու
ղիւ լանն կը ներշնչէ ի մեզ, ցոր-
չափ փռնջն անթառամ է ի նորո՛ւ
ուղղախո՛հ, լըջամիտ և արդարա-
ւելք ազդայնո՛ղ:

Դաստիարակի Պրահե: — Անցեալ չարթու գոհութեամբ և գովութեամբ հրատարակեցինք, թէ իւսկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ մէջ սրբազան ժամերգութեանց ու արարողութեանց ժամանակ երկարածիգ չարբով պընակներու շրջագայութիւն չտեսնուիր ժամանակէ մը հետէ, անդւոյն Թաղական խորհրդոյ անօրինութեամբ: Մեր այս հրատարակութիւնը տեսնող թաղեցւոյ ու մանք լուր տուին մեզ, թէ յիշեալ Թաղական խորհուրդն այդ գոհացողիչ անօրինութիւնը բոլորովին նսեմացնող գործ մը գործածէ կրեանքն օրը: Վարժարանին դասատուք, որոյ ամէնքն ալ պահանջը ունին, երբ դրամ ուզեր են, խորհրդականք պատասխաններ են թէ կրեան պնակ մը դնել եկեղեցւոյ դուռը, և յանուն վարժարանին դրամ հաւաքելով՝ արդիւնքն իրենց մէջ բաժնել ի հաշիւ ամսաթղակաց: Եւ արդարեւ երկու դասատուք պնակ դրեր, և արդիւնքն՝ 160 զրը իրենց մէջ բաժներ են: Արդարեւ մինչև այս աստիճան զիջանելու վիճակի մէջ կը գտնուին վարժարանին դասատուք, և արդարեւ Թաղական խորհրդարանը թէ՛ 200 զրը չկրնայով վճարել, զանոնք ստիպե՛ր են եկեղեցւոյ դուռը պընակ դնել, և կանգնիլ մօրայ:

Կը լնդորեմք Թաղական պատ-
ուարժան Խորհրդէն, որ երբ տես-
նէ մեր այս հրատարակութիւնը,
ոմանց պէս չէլնէ որոնել թէ ո՛վ է
մեզ հաղորդողն. այլ վէճանճնա-
բար վիշթ տանի վարժարանին
աշխատաւորները գոհացընելու հա-
մար, և զգուշանայ զանոնք մին-
չեւ այդ ամենածանր աստիճան
ստորնաղնելէ:

Իսրայելի կուսակալութեան
Հայազգի նշանաւոր պատմօրհանգի-
ներէն Խարաճեան Դանիէլ և Ն-
կաւեան Փիլիպպոս Էֆէնտիններն
մայրաքաղաքս կուգան օգտի-
լութեան, և մանաւանդ անձամբ
չնորհաւորելու համար Սմեռ. Տ.
Յարութիւն Ս. Հօր պատրիարքա-
կան գահակալութիւնն: Յիշեալ
Մեծապատիւ Էֆէնտինները բա-
զում տարիներէ հետէ մտերմա-
կան սերտ յարաբերութեամբ կապ-
ուած են Նորին Բարձր Սրբալ-
նութեան հետ:

— Երանունհի, Լուսաբեր (Հը-
բէայ օրերորդէն Զիւմպիւլ) հինգ-
շաբթի առաւօտ Գումգափուի Մայր
Եկեղեցւոյ մէջ պատկուեցաւ Իււ-
կիւտարցի Հայ երիտասարդի մը
հետ :

— Սէլանիկի աղգայինք, առաջնորդութեամբ Գրիգոր Էֆէնտիի Փաշալեան, մասնաժողով մը կազմեր են՝ պաշտօն տալով, որ հանգանակութիւն ընէ մատուցմը կառուցանելու համար, գործունեայ և բանիրուն քահանայ մը բերել տայ, և առաջի կառավարութեան աշխատի դերերը մանաւանդ գետնին մը ստանալու համար: Մասնաժողովին համար յաջողութիւն կը մաղթեմք, որովհետեւ Սէլանիկի աղգայինք, որ այժմ ըստական թոռով բնակեալ են, զուրկ գուրով այդ ամենէն՝ ներշնչութիւն կը կրեն, և կը հարակազմուին օտարաց գէմըլ իրենց կրօնական պիտոյից մատակարարութեան համար:

— Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայ-
րը, երեքշաբթի, Պայլամի տօնի
երկրորդ օրը, Պատրիարքարանի
գործակալատար Աբրահամ Էֆէնտի
հետ, կայսերական պալատը գնաց
ի շնորհաւորութիւն Արարողպետ
փաշայարգանք ընդունելով զՆո-
րին Սրբազնութիւնն, ծանուցե-
ր է Օգոստ. Սուլթանին, և Նորին
Վեհափառութիւնը գոհ լինելով
լուր ղրկեւր է առ Ս. Պատրիարք
Հայրն, թէ տօնի օրերէն յետոյ
մասնաւորապէս պիտի ընդուն-
լանք. Ս. Հայրը մեկնեւր է պա-
լատին՝ օրհնութեամբ և բարեմաղ-
թութեամբ :

— Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրենորէքշարթի ալ բարձրաստիճան նախարարաց ապարանքները դընայ ի շնորհաւորութիւն , և ամեն նէն ալ արժանաւայել մեծարանօքընդունուեղաւ :

— Ամեն Ս. Պատրիարք Հայրենանցեալ չարաթ երեկոյ Իւսկիւն տար անցնելով՝ հետեւեալ առաւօտ հանդիսաւոր Պատարագ մատուց և քարոզ խօսեցաւ Ս. Կալայտեի եկեղեցւոյ մէջ, որոյ տօնակալութեան օրն էր : Տեղւոյն թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն Գալստեան Պապիկ էֆէնտի սեղանը տնակ չարագ երեկոյ և կէրակէ առաւօտի պատիւ Նորին Բարձր Սրբապետութեան :

— Նշանաւոր լրսանկար Փափազեան եղբարք՝ որ բաւական ժամանակէ հետէ փարիզ կը գըտնուէին, և մօտեւս վերադարձած են մայրաքաղաքս, կիրակէ օրը Ս. Պատրիարք Հօր ներկայանալով՝ լրսանկար պատկերն առնելու թոյլ տուութիւն խնդրեցին թախանձանօք, և Նորին Ամենապատուութիւնը վերջապէս թոյլ տալ հասնելով՝ Փափազեան եղբարք իսկոյն գործիք տարին Գալլընեան հէքէն տիի տան պարտէզն, և Ս. Պատրիարք Հօր պատկերն հանեցին անդ, Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հօր հանգունատիպ պատկերն ունենալ փափագողք անշուշտ Փափագեան եղբարք պիտ

տի դիմեն, Աւերորդ է ըսել լծէ
մինչև ցարդ աստ անդ ի վաճառ
դուածներն ճիշդ չէին, ինչպէս
նաև ճիշդ չէ և խելաթիւրեալ է
Ամեն Տ. Մեղիբուդեկ Ս. Հօր
պատկերն ալ, որդի համար իզմի
րէն զանդատանաց գիր գրած էր
ի Պատրիարքարան Նորին Ամենա
պատուութիւնն, ինչպէս ծանու
ցինք քանի մը շաբաթ յառաջ :

— Սամաթիոյ Ս. Դէորդ եկե
ղեցւոյ շինութեան մանձնաժողովը
հինգշաբթի իւր առաջին նիստն
ըրաւ Դալաթիոյ եկեղեցւոյ Մա
տենադարանին մէջ և դիւանը
կազմեց հետեւեալ կերպով .

Ահճապալու Տեարք

Նա ունի ուսուցիչ	Միքայել Յակոբեան
Աղբյուր ուսուցիչ	Միհրան Սէժեան
Աղբյուր ուսուցիչ	Աւետիս Հարենյ
Գումար ուսուցիչ	Պետրոս Դարակէօզեան
Համար ուսուցիչ	Նելիա Շահպաղեան
Անի քրտն	Տիգրան Բարաղամեան
»	Մկրտիչ Ալեքճեան
»	Ռաբիկ Միսասեան

Ժողովը որոշեց գործին դի-
րուլթեան համար պատուաւոր
թաղեցիներէ օժանդակներ առ-
նուլ, և հետեւաբար իրենց պաշ-
տօններուն մէջ վերահաստատեց
այն երկու մասնախումբերն, որոնց
մին շնորութեան հսկելու և միւս
Սամաթիոյ մէջ հանդանակութիւն
շարունակելու պաշտօն ստանձնա-
ծէր արդէն :

Շինութեան հսկող անձինք են
Մ. Դէորդ-էֆէնտի Դասապարեան
Մ. Յարութիւն » Ոսկերիչ
Սեպուհ » Բլատեան
Սեպուհ » Մանուկեան
Յակոբ » Վարդանեան
Հանդանակութեան համար
Սամաթիոյ մէջ օժանդակ անձինք
են ,
Մ. Յարութիւն էֆ. Անտոնեան
Մարդկու » Յովնէփեան
Յովնէփ » Օրմաքէշեան
Նշան » Ալեանապեան
Մկրտիչ » Մելքոնեան

— Օրթագիւղի Գուրգէնեան
Հայկական Իրթարանի հարցաքնն-
նութիւնը աւարտած լինելով մըր-
ջանակաբաշխութեան և շրջնա-
ւարտ ուսանողաց վկայականաց
բաշխման հանգէսը պիտի կտար-
ուի մաղը, գիւղին Ս. Աստուածա-
ծին եկեղեցւոյ մէջ :

— Մշոյ Ս. Կարապետ վանուց առժամակ վանահայր և Տիգրանակերտի առաջնորդական փոխանորդ Գեոր. Տ. Արիստակէս եպիսկոպոս Դերձակեան՝ առաջիկայ երկուշաբթի կը մեկնի մայրաքաղաքէն։ Ինչպէս արդէն ծանուցած եմք, նախ վանքը պիտի երթայ, և ապա Տիգրանակերտ՝ քանի մը վարդապետ հետ տառնելով վանքէն։ Տեսնենք, թէ Ս. Կարապետ վանուց Միաբանք, յորդորանօք Տ. Արիստակէս եպիսկոպոսի, շուտով համաձայնելով մէկմէկու հետ,

Թող պիտի տան, որ Ն. Գերա-
պատուութիւնը վերադառնա ի
հայրենիքս, որ խառնաշփոթ մի-
ջակ մը կը տիրէ մեր ազգայնոց
մէջ, և կան որ հաւատարմութիւն
զած են և ազգային հաստատու-
թիւններն իւրացնել կաշխատին
հակառակ ամենայն օրինաց։ Մը-
շոյ վանուց Միւրաւանք եթէ յա-
մառութեամբ զբաղեցնեն զՍրբի-
տակէս եպիսկոպոս, առաւել ծա-
նըր պիտի լինի իրենց պատասխա-
նատուութիւնն։

— Սարգիսը — Ենթակաշալէի
Շաղճեան երկսեռ նախակրթարա-
նի հարցաքննութիւնը կատարե-
ցան երկուշաբթի օր, ի ներկայու-
թեան ծնողաց և պատուաւոր
քննչաց, որոնք ստորագրութեամբ
վկայեցին թէ յոյժ գոհացուցիչ են
յամենայնի աշակերտաց տուած
պատասխաններն, որ արդիւնք
էին իրենց Տնօրէն-Ուսուցիչ Տիգ-
րան Էֆէնտի Շաղճեանի անխնայ
և արդիւնաւոր աշխատութեանց։
Գոհութեամբ կը լսեմք, թէ Են-
թակաշալէի ողջամիտ ազգայինք
կը քաջալերեն զՇաղճեան Էֆէն-
տի, նկատելով որ երկու տարիէ
հետէ սա՛ եղած է պատճառ գիւ-
ղին Հայ մանկուոյն յունական
կամ հռոմէական վարժարան չը
յաճախելուն, նկատելով մանա-
ւանդ որ Շաղճեան Էֆէնտի Գու-
գաւուրի Մեղադրեան նախկին
վարժարանի շրջանաւարտներէն
պարկեշտ և աղին երիտասարդ
մէ՛, անձնուէր՝ ազգային կրթա-
կան դործին։ Յարատուութիւն կը
մաղթեմք։

Առջայն Ժողով հետեւեալ ան-
ընթացութիւններն ըրաւ երէկ, նա-
խագահութեամբ Ամեն Ս. Պատ-
րիարք Հօր և ատենապետու-
թեամբ Նուստֆեան Էֆէնտի։
Գումարաւորութիւնները վաւե-
րացոյց, և որովհետեւ նորընտիր
երեսփոխանաց եօթն հրաժարած
էին, Ամեն Ս. Պատրիարք Հօր
յանձնեց՝ կողմէն ընել նոցա աղ-
գասիրական զգացմանց։

Պայանքան Գումարաւորութիւն և Սա-
գալեան Ալեքսան Էֆէնտիներու
ընտրութեամբ՝ որ երկուշաբթի
տեղի ունեցաւ, Գաղաքական Ժո-
ղով 14 անգամոց ընտրութիւնը
լրացած, բայց ընտրելոց 9 ին ու
մանք անձնական զբաղմանց, և
այլք ազգային այլ և այլ պաշտո-
նավարութեանց պատճառաւ հը-
րաժարած լինելով ժողովը չըն-
դունեց հրաժարականներն, և Ս-
մեն Ս. Պատրիարք Հօրէն խնդրեց՝
հրաւիրել զամենքն, որ ազգասի-
րաբար հաճին կատարել իրենց
յանձնուած պաշտօնը։

Ինչ ինչ վիճիմութեամբք ըն-
դունուեցաւ երեսփոխան յանձնա-
ժողովը տեղեկագրին՝ որ կը վե-
րաբերէր կեդրոնական ուղղակի
տրոյց, և կեդրոնական անուակի
1883-86 ամի ելմտացուցին։

Երեսփոխան պարտաւր բարձ-
ման յանձնաժողովոյ համար նա-
խորդ վարչութեան առաջարկեալ
լիազօրութեան խնդիրն յուղուե-
լով որոշուեցաւ Գործադիր ան-
ուանել յանձնաժողովն, պայմա-
նաւ որ տարուէ տարի համար ու
հաշիւ տարու պարտաւոր լինի։ Ո-
րոշուեցաւ նաեւ, որ յանձնաժո-
ղովն ընտրուի Ազգային Ժողովէն,
և 7 անգամէ բաղկանայ։ Ս,յո

ընտրութիւնը պիտի կատարուի
յառաջիկայ նստին, որ տեղի պի-
տի ունենայ երկու շաբաթէն։
Մայր դիւանին յանձնուեցաւ՝ երկ-
պատիկ ընտրելոց զեղչելի ցանկ
մը պատրաստել և մատուցանել
ժողովին։

ՆՆԻՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բ. Դրան և Դարատաղի իշ-
խանութեան մէջ թղթատարական
պայմանագրութիւն մը հաստատ-
ուեց։

— Ստոյգ չէ լրագրաց ոմանց
այն լուրը, թէ Անդրիոյ կառա-
վարութեան կողմանէ Սուտանի
խնդրոյն համար ինչ ինչ առա-
ջարկութիւնք եղած են Բ. Դրան։

— Մայրաքաղաքիս ամերի-
կեան նորընտիր գեսպանն առա-
ջիկայ շաբթու կը հասնի մայրա-
քաղաքս։ Երէկ պիտի հասնէր,
բայց չողենան՝ յորում կը գըտ-
նուէր գեսպանն, ճանքան վի-
թորիկ հանդիպելով յապաղման
պատճառ եղեր է։

— Մայրաքաղաքիս խաղա-
կան գեսպանն՝ որ հրամանաւ բա-
ցակայ կը գտնուի, առաջիկայ
շաբթու մէջ կը վերադառնայ իւր
պաշտօնին գլուխն, ըստ հրահան-
գի կառավարութեան։

— Եգիպտոսի իշխանութիւնը
թող կուտայ, որ թղթատարու-
թեանց միջոցաւ յեգիպտոս ծխա-
խոտ փոխադրուի անարգել, ա-
ռանց այս կամ այն երկրի խըտ-
րութեան։

— Եգիպտոսի նախարարութիւնն՝
որ յատկապէս հրէշ գունդ մը
կազմած է ընդ տրամադրութեամբ
իւր, Պօլոյ և Վոսթրի կողմանց
համար ալ երեք գունդ կազմել
որոշեր է։

— Միջերկրական գաղղիա-
կան նաւատորմին այսօր Իզմիրի
նաւահանգիստը կը հասնի։

— Ի Ֆիլիպէ, Յունաստանի
թագաւորին անուան տորեգարձի
օրն, հելլենական հիւպատոսարա-
նին գէմ Պուլլարաց ըրած նախա-
տանց խնդիրն վերջացեր է, Բ
Դրան կողմանէ տեղի ունե-
ցած ցաւակցութեան յայտարարու-
թեամբ։

— Բէժիկի վարչութիւնն՝ որ
որոշած էր բարձրացնել ծխա-
խոտին գիններն, կաւալարական
Գումարէր Նուրի պէյի գիտողու-
թեանց վրայ ստիպուել է խնդ-
րագիր մատուցանել Մեծ Նպար-
քոսին՝ հրաման առնել համար,
և Նորին բարձրութիւնը պետա-
կան խորհրդին յանձնել է խնդ-
րագիրն։

— Իտալական նաւատորմ մը
որ այժմ հելլենական ջուրերը կը
գտնուի, առաջիկայ ամսոյ մէջ
Իզմիր կուգայ, և ընդհանուր հը-
րամանատարն ու բարձրատիճան
նպայք անտի Պօլիս կանցին՝ Օ-
գոստ Սուլթանին ներկայանալու
համար։

— Հանքաց և անտառաց վե-
րատեսուչ Պետրոս Էֆէնտի Գու-
յումճեան երեքշաբթի Ենթակաշա-
լէ կողմէն մը տուաւ ի պատիւ
հանրային շինութեանց նախարար
Բէիֆի փաշայի։

— Երկրորդ աստիճանի Մէճի-
տիյէ պատուանշան տրուեցաւ
Թէքիրտաղի կառավարիչ Իպրա-
հիմ Սարիմ պէյի։

— Վախճանեալ Մուսթաֆա
Ֆալիկ փաշայի որդի Իպրահիմ

փաշա մայրաքաղաքիս քանի
մ'օր յառաջ, Օգոստ. Մուլթանին
ընծայելու համար Եգիպտոսէն 800
կտորի չափ հնութիւն բերելով,
յորս կը գտնուին այնպիսի ար-
ձաններ ու մոմիաներ, որոց նմանք
չգտնուիր եղբւր Եւրոպիոյ ամենա-
ճոխ թանգարանաց մէջ անգամ։

— Աւստրիոյ կայսրն, իւր գա-
հաժառանգ որդւոյն ի Սուրբա
ուղեորութեան առթիւ, այլ և այլ
աստիճանի պատուանշաններ ըն-
ծայեր է նահանգին բարձրաստի-
ճան պաշտօնատարաց։

— Աթէնքի օսմանեան գես-
պան Թէֆիկ պէյ մայրաքաղա-
քս եկաւ, և պիտի մնայ երկու
ամիս։

— Թէքէմանը — Հագիգաթ կը
ծանուցանէ, թէ այս օրերս զին-
ուորական յանձնաժողով մը պիտի
երթայ քննել օսմանեան ծովեղե-
րաց ռազմական դիրքն ու վիճա-
կը, և պէտք եղած բարեկարգու-
թիւններն ընել։

— Օսմանեան թանգարանին
նորոգութեան պիտի ձեռնարկուի
առաջիկայ երկուշաբթի, որոյ հա-
մար 730 լիրա ծախք կենթադրուի։

— Օգոստ. Սուլթանը շնորհա-
կալեաց ինքնագիր նամակ մը ուղ-
ղեց առ կայսրն Գերմանիոյ, իրեն
ընծայեալ չորս ընտիր նոյնգե-
րուն համար, զորս զօրավար Հօյ
փաշա Պօլիս բերաւ երկու օր յա-
ռաջ։

— Օգոստ. Սուլթանը Պայրամի
տօնի առթիւ այլևայլ աստիճանէ
պատուանշան բաշխեց բարձրաս-
տիճան պաշտօնատարաց բազմաց։

— Բուլճարի երկաթուղեաց մի-
ացման աշխատութիւնք կըսկսին
այս օրերս, և մեծ փոյթ պիտի
տարուի պայմանեալ միամեայ ժա-
մանակին մէջ լրացնելու համար։

— Կլուսի, թէ Եգիպտոսի իշ-
խանութիւնը մտադիր է վաճառել
ի Պօլիս ունեցած բոլոր կալուած-
ներն։

— Օգոստ. Սուլթանը Պայրամի
տօնի առթիւ ներում շնորհեց և
պարգև բաշխեց 68 բանտարկելոց,
որոց պատժական պայմանաժամին
երեք չորրորդ մասը լրացած էր։

— Էտիքէի գառական քննիչ
Սարգիս Էֆէնտի Աղաբէգեան
մայրաքաղաքս եկած է։

— Արեւելեան — Բուլճարի կու-
սակալ Կալիէլ փաշա ի մօտոյ
մայրաքաղաքս կուգայ, հրաւի-
րանօք Բ. Դրան։

— Կալիէլ փաշա
պատասխանեց է, թէ իւր բացա-
կայութիւնը իրենց վնասել նահան-
գին գործոց. սակայն Բ. Դուռն
բանաւոր չէ համարեր այս պատ-
ճառաբանութիւնն։

— Եգիպտոսի Խոփը ներումն
շնորհեց է՝ վերջին ապստամբու-
թեան ժամանակ Արապիի գոր-
ծակցող Մէհմետ Բեաւիլ փաշայի,
որ ծովային նախարարի խորհրդա-
կան էր, և Նէճաթի Սիւլէյման
պէյի և Սալէմ-է-Հաքիմ Էֆէն-
տիի։

— Մուսուլի բուսական հիւ-
պատոս Պ. Պէրդէքոյիչ չորեք-
շաբթի մեռաւ Բանկալթիի բուսա-
կան հիւանդանոցին մէջ, և հե-
տեւեալ օրն յուղարկուորութեան
հանդէսը կատարուեցաւ արժա-
նակցելի շքով։ Հանդուցեալը
կուրծքի հիւանդութիւն ունենա-
լով՝ Մուսուլէն Պօլիս եկած էր
յատկապէս առ ի դարման։ Եր-

բեմն մայրաքաղաքիս բուսական
գեսպանատան թարգմանի պաշտօն
վարած լինելով՝ ծանօթ է բազմաց։

— Կառավարութիւնն այս օ-
րերս կանոնադրութիւն մը հրա-
տարակեց, որով իբրեւ պարտաւո-
րութիւն կը հաստատուի պատ-
ուասան։ Ամէն կարգի կրթայա-
նաց ուսանողք պարտին պատ-
ուաստուիլ. պատուաստի վկայա-
գիր չունեցողները պիտի մերժե-
ուին։ Վկայագիրք պիտի լինին
կայսերական բժշկական վարժա-
րանէն պատրաստեալ տղագիր
թղթոց վրայ, զորս կուտան կա-
ռավարութեան կարգեալ պատ-
ուաստիչք և կամ բժշկական վար-
ժարանէն ընկալեալ բժիշկք, վի-
րաբոյժք և պատուաստիչք։ Այն
անձինք՝ որ վարչական, զինուո-
րական կամ ոստիկանական պաշ-
տօն մ'առնուլ կուգեն, պարտին
պատուաստեալ լինիլ։ Առանց
պատուաստի վկայագրի աշակերտ
ընդունող տնօրէնք պիտի պատ-
ժուին ըստ 2346 յօդուածի պատ-
ժական օրինաց։ Աղքատք ձրի
պիտի պատուաստուին բժշկական
վարժարանին մէջ, և կամ կառա-
վարութեան կարգեալ բժիշկներ
ունեցող գեղավաճառաց խանութ-
ները։ Բժշկական վարժարանը
թարմ պատուաստ պիտի տայ
կառավարութեան կարգեալ բը-
ժըշկաց։ Վկայականաց մէջ պիտի
նշանակուին պատուաստեալ անձին
անունը, մականունն ու պաշտօնը,
և պատուաստին բռնած լինին։

— Հելլենական կառավարու-
թիւնն մայրաքաղաքիս հելլեն բա-
րեգործական հաստատութեանց ի
նպաստ յատկացեալ 230 ֆրանք
ամսական 1000 ի վերածեր է։

— Օգոստափոս Սուլթանն ա-
ռաջին աստիճանի Շէֆագաթ պա-
տուանշան ընծայեց Եգիպտոսի
Խոփ Թէֆիկ փաշայի ըծակից
բարձրապատիւ իշխանուհւոյն։

— Յունաց Ս. Պատրիարքն ե-
րեքշաբթի Հէյպէլի կղզին իջնե-
լով՝ մեծ և պարբոսին և այլ բարձ-
աստիճան նախարարաց ապա-
րանքները գնաց ի շնորհաւորու-
թիւն Պայրամի։

— Աւարներ է Իսկէնտէրու-
նէն Հալէպ տանող կառուղոյն չի
նուրթնն, որոյ երկայնութիւնն է
160 ըլլամիթր և ունի 140 կա-
մուրջ։

— Կէյպիզէի ոստիկանութիւն-
նը հետամուտ է հռչակաւոր Մէհ-
մետ Փէհլիվանի աւազակամբին,
որ այս օրերս դարձեալ երեան
ենելով Թաշ-քէօլիբի մօտ Օս-
մանը գիւղի երեւելիներէն Հաճի
Հասան անուն անձին ախնջները
կտրեր են, իրենց պահանջած դը-
րամը չտալուն համար։ Խեղճ հա-
ճի Հասան մահուան վիճակի մէջ
է եղեր։

— Չորեքշաբթի երեկոյ անգ-
ղիական չորեհաւ մը Գիւլիւլ-չէք-
մէճէի բացերը մեծ նաւակի մը
զարնուելով չըջեր է զայն. և թէ-
պէտ խոլոյն օդնութիւնք հասեր
են, բայց կարելի չէ եղեր փրկել
նաւակին մէջ գտնուող 13 ձկնոր-
ւաց և ո՛չ մին։

— Երէկ առաւօտ Բուլճարի
չորեհաւուք 18 ընտանիք Օսման-
պաղաքէն մայրաքաղաքս գաղ-
թեցին, և Իսկիւտար զրկուեցան,
Ասիոյ կողմն երթալ զետեղուելու
համար։

— Պէյքօղի Սրնաուս գիւղին
մէջ էլէնի անուն կին մը 3 աղիկ
մէկէն ծներ է, և ամէնքն ալ ողջ
առողջ են։

— Էտիքէի Էսկիճէ գիւղա-
քաղաքին մէջ խոշոր կարկուտ մը
տեղալով՝ 10000 լիրայի վնասուց
պատճառ եղեր է։

— Ենթի-տիւնեա Տիմիթրաքի
Էֆէնտի՝ որ տիկնոջն հետ եւրո-
պա կը գտնուէր, դարձաւ ի Պօ-
լիս։

— Ի Պանարմա երկրագործ մը
արտը մշակած ատեն երկու հին
դամբան գտեր է, որոց միոյն մէջ
կայ եղբւր ապարանջան մը, գըն-
տասեղ մը և զոյգ մը օղ, ամենքն
ալ ոսկիէ ընտիր ձեռակերտներ։
Իսկ միւսին մէջ ոսկեղօծ դրահ մը,
Գիւղացին կոտորեր է զայնս վա-
ճառելու համար։

— Ըստ Թարիֆի՝ մայրաքա-
ղաքիս մէջ այնպիսի մարտակա-
ներ երեան եղած են, որ զէնքով
կըստանան ողորմութիւն չտու-
ղին։

— Գաղղիարէն ու Գերմաներէն
ընդուօք եւօրեայ լրագիր մը պի-
տի հրատարակուի մայրաքաղաքիս
մէջ, Օրիան (Արեւելք) անունով։

— Անցեալ շաբաթ օր Էտիք-
էնի միջիլթին մէջ քարոզի ժա-
մանակ Սիւլէյման անուն 43 տա-
րեկան մարդ մը՝ յանկարծ խեղա-
գաւելով՝ ինքզինքը զարկեր ըս-
պաններ է։

— Սպանիացի կրօնաւոր մը՝ որ
անցեալ տարի մայրաքաղաքս ե-
կաւ հետիտան, և նոյնպէս ուղե-
ւորեցաւ յերուսաղէմ, մայրաքա-
ղաքս կը վերադառնայ այսօր կամ
վաղը, գարձեալ հետեւոյն։

— Թարիֆ կը հրատարակէ,
թէ աւազակաց ընկերութիւն մը
գաղթականաց յանձնաժողովոյ նա-
խագահ Բիգա պէյի որդւոյն նա-
մակ մը գրելով՝ 130 լիրա պահան-
ջեր է, և թէ՛ Ատէմ պէյ, որոյ
ապարանքն անցեալներն հրոյ ճա-
րակ եղած էր յիշեալ ընկերու-
թեան ձեռամբ, այս օրերս երկ-
րորդ նամակ մը ստացեր է, որով
աւազակը 600 լիրա կը պահանջէ
իրմէ՝ իրր ծախք այրման ապա-
րանքին։

ԳՐԱԾԱԿԱՆ	
Վ. Պօլիս 6 Յուլիս 1883	
Օսմանեան Քոնստանտին	17—30
Բուլճարի Երկաթուղի . Յրանդ 42—	
Թրամուէյ	1. 0. 2—90
Օսմանեան լիրան 100 դրուէն	
Մէճիկէ	108—23
Մէթալք	98—23
Հիւնդոյ	102—30
Վեյնոյ	102—35
Բուլլի թղթագրամ	9—5
Բուլլի արծաթ	89—30
Բուլլի բոլ	90—10
Գաղղիական լիրա	87—33
Անգղիական »	110—22
Գրիմից	54—15

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ
— Գաղղիոյ կառավարութիւնն,
ըստ որոշման Ազգային Ժողովին,
այսուհետեւ պարտաւոր պիտի լի-
նի խնամել և կրթել չքաւոր ըն-
տանեաց եօթներորդ դասակներն,
6 տարեկանէն վեր։ Այս դասէն
30000 տղայք կան, որոց մէկ եր-
րորդ կամ չորրորդ մասն բաղմա-
կարօտ ընտանեաց կը վերաբերին։
Կառավարութիւնն այսպիսեաց հա-
մար առաջին տարին 400 հազար
ֆրանք ծախք ընելու արտօնու-
թիւն ունի։

== Անգղիացի ծովապետ Հո-
պարթ փաշա՝ որ բազմաթիվ տարի-
ներէ հետէ Օսմանեան ծառայու-
թեան մէջ կը գտնուէր, Անգղիոյ
նախորդ նախարարութեան օրով
կրբէ անգղիական ծովակալ ըն-
դունուած, և իրեն համար 365
լիրա տարեթոշակ որոշուած լինե-
լով, Անգղիոյ ժողովոյ մէջ այս ու-
րոշման համար հարցում եղած,
և վեճաբանութիւն բացուած է,
և տակաւին կը շարունակուի, ու-
րում պիտի կրնան վերջ տալ նա-
խորդ գլխաւոր նախարարութեան
և արտաքին գործոց նախարարին
բացատրութիւնը, որ յատկապէս
անհնգմէ կը պահանջուին: Դիտո-
ղութեանց գլխաւորն սա է, թէ
Անգղիոյ կառավարութեան ծա-
ռայութեան մէջ չգտնուող ծովա-
կալի մը համար որով երաւամբ
տարեթոշակ կորոշուի:

== Կըսուի, թէ Պիզմարք իշ-
խանն ի մօտոյ պիտի տեսակցի՝ Ա-
ւստրիոյ արտաքին գործոց նա-
խարար Քալմուրի կոմսին հետ,
Գերմանիոյ և Աւստրիոյ յարաբե-
րութեանց վրայ:

== Անգղիոյ նախարարացեալ
լորտ Սալիսբուրի տեսակցելով Լոն-
տոնի իտալական դեսպանին հետ,
յայտնեց թէ ներկայ նախարա-
րութիւնն ևս մեծաւ կարեւորու-
թեամբ պիտի շարունակէ նախոր-
դին աշխարհավարութիւնն, որ է
իտալիոյ հետ սերտ բարեկամու-
թիւն ունենալ:

== Գաղղիոյ կառավարութիւնն
որ Վիկթոր Հիւկոյի յուշարկաւու-
րութեան հանդիման համար 20000
ֆրանք ծախք ընելու արտօնու-
թիւն առած էր Անգղիոյ ժողովէն,
404000 ֆրանք ծախք ըրած լինե-
լով՝ հարկադրուած է խնդրել Ան-
գղիոյ ժողովէն, սոյն տարբերու-
թեան վաւերացումն:

== Պաշտօնական վիճակագրու-

թեան մը կիսմայրի, թէ Գաղղիա
ունի այժմ 34000 քիլոմետր եր-
կաթուղի, ընդ որս տարին 180
միլիոն ճանորդ կերթնեն, թէ՛
225 հազար հոգի կը ծառայեն
սոյն երկաթուղեաց վրայ, և կա-
ռավարութիւնը տարին 83 միլիոն
ֆրանք զուտ հասոյթ կը ստանայ:
30 տարի յառաջ, երբ առաջին
երկաթուղին կը շինուի եղբր Փա-
րիզէն ի Սէն-ժէրմէն, հոշակաւոր
Պ. Թիէր հաղաւտեց է, Տղայի
խաղաղիկ և երեսակայական Բան
անուանելով:

== Բեղրադքիւն յունիս 30
թուով կը գրեն, թէ Զար Աղեք-
սանդը Բ. անուամբ զբաղաւորի մը
շինութիւնն սկսաւ ի ներկայու-
թեան կայսեր, կայսրուհոյն, կայ-
սերականաց, զօրապետաց, ծովա-
պետաց և դեսպանաց: Այս զբա-
ղաւորն՝ որ Պալմիրի նաւատորմին
հետ պիտի միանայ, 400 թնդա-
նովէ սպառազինեալ բերդ մը պի-
տի ունենայ:

== Գերմանիոյ դատաւարանը
իշխանն ու իշխանուհին Լոնտոն
պիտի երթան՝ Անգղիոյ թագուհի
էդուարդ հարսանեաց հանդի-
սին ներկայ գտնուելու համար:

== Ճարտի ներքին գործոց
նախարարն հրաման հանեց է, որ
ճարտական լեզուաւ հրատարակ-
ուող լրագիրք մէկմէկէ լուր չառ-
նուն չհրատարակեն առանց ար-
տօնութիւն առնելու, և մինչև որ
լրոյն հրատարակութեան վրայ 10
օր չանցնի: Այս հրամանին են-
թարկեալ չեն օտար լեզուօք հրա-
տարակուող լրագիրք:

== Յունաստանի նախորդ նա-
խարարացեալ Պ. Թրիքուրի, աղ-
գային ժողովոյ զադարէն յետոյ,
յեւրոպա պիտի ուղևորի գարնա-
նի և օգտօնութեան համար:

== Գաղղիացի հոշակաւոր Պա-
ղէն մարաշլաստն, որ վերջին պա-

տերազմէն ետքը իրեն հայրենեաց
մատնիչ և դաւաճան դատապար-
տեցաւ, և ի Մատրիս կը բնակի,
վերջին ժամանակներս յետին թըշ-
ուառութեան մէջ կը գտնուի, և
մինչև օրական հացի անգամ կա-
րօտ է եղեր:

== Լոնտոնի Բէլ Մէլ հոշակա-
ւոր լրագիրն «Տուրեան Կուսից»
վերնագրով յօդուած մը հրատա-
րակեց է, որով Անգղիոյ աղետա-
կանաց զապը ծանրապէս կամբաս-
տանէ, թէ նորահաս օրիորդաց,
մինչև իսկ 8-10 տարեկան օրիոր-
դաց պատիւը բռնաբարելով կը դը-
բօնուին, և նոյա այս զբօնանքն
հայրթայով ու գլուխացող կա-
նայք կան յատկապէս: Յիշեալ լը-
րագրոյն այս ամբաստանութեան
տակ կը գտնուի գահաժառանգ իշ-
խանն իսկ, և բժիշկ մը ակնարկուած
է, որ ամիսն 7-8 օրիորդաց կու-
սական կնիքը կը զոյժանէ, և մինչև
ցարդ 2000 ի չափ օրիորդ պղծած
է եղեր, 400 հազար ֆրանք վառ-
նելով: Լրագրոյն այս յօդուածը
պարունակող թերթերը լրագրա-
վաճառաց ձեռքէն գրաւուեր են,
բայց ժողովուրդն առաւել ևս հե-
տաքրքրուելով գունդագունդ ի
տպարան խոնքեր դնելով՝ հասն
մինչև մէկ լիրայի: Լրագիրն լու-
րով թէ գաւա պիտի բացուի իւր
դէմ, հրատարակեց է թէ ըստ ա-
մենային պատրաստ է:

== Ի վիճակն Պ. Վոլիանէր Հը-
րէյս մեծահարուստ քեղանաւոր
մը մեռնելով այս օրերս, տեղւոյն
աղքատաց համար 23000 ֆլորինի
գումար մը տեսնուած է կտակա-
գրին մէջ: Աղքատիկ ծնողաց որ-
դի էր, բայց սեղանաւորութեամբ,
և Պ. Բոլիլի տան հետ գործակ-
ցութեամբ հարստացաւ և մեծ
դերք ստացաւ:

== Մատրիսի մօտակայ Արա-
նուէղ քաղաքն ուր այցելեց թա-

գաւորն, սրտածմիկ տեսարան մը
առեր է քղերային պատճառաւ:
Միտղջ ընտանիքներ անհետ եղեր
են: Խանութները փակուեր, փա-
ղոյներն ամայի մնացեր են, և
քիչ մը նիւթական կարողութիւն
ունեցողները փակեր են:

== Սպանիոյ բժիշկներէն տըք-
թոր Ֆէրրանի դիտոն՝ որ է քօլէ-
րայի ժաշկով կամ թոյնով պատ-
ուտուման ու բուժման մեթոտը,
իրեն անհիմն կը նկատուի Վիէն-
նայի բժշկական Ակադէմիոյ մէջ,
և տօթթօր Ֆէրրան երբ Վալէն-
ցիայէն Մատրիս հասեր է, կա-
ռավարութիւնը կոչելով զնա՝ ծա-
նուցեր է թէ ո՛չ իրեն և ո՛չ հա-
մախօհիցն թոյլ չպիտի տրուի
մայրաքաղաքին մէջ ի գործ դը-
նել այդ մեթոտն, և թէ՛ պարտի
պատուաստի նիւթեր, գործիք և
այլ ամենայն յանձնել քաղաքա-
պետութեան գեղարանի գործա-
րանին:

== Գերմանիոյ կառավարու-
թիւնն օրինական ծրագիր մը կը
պատրաստէ, որով օտարազգի իշ-
խանազունք աղգականութեամբ
կամ խնամութեամբ չեն կրնար յա-
ջորդել Գերմանիոյ արքայական,
իշխանական կամ դքսական գա-
հոյց: Ըստ այսմ, երկու անգղի-
ացի Դուքսեր, Լախմուրիկի և
Քէմպրիճի Դուքսը կը զրկուին
Գերմանիոյ դքսական դահու մը
վրայ բաղմնու կարելիութենէ:

== Գաղղիոյ Հանրապետութիւն-
նը՝ որ միջին հաշուով 922 ֆրանք
տարեթոշակ կը վճարէ պապական
եկեղեցականաց, Մահմետական
Միւսլիմներու կուտայ 1600 ֆը-
րանք, բողոքական հովուաց՝ 2111,
և Հրէից բարունիններուն՝ 2322 ֆը-
րանք:

== Կըսուի, թէ Խարթում անկ-
մանէն յառաջ ապստամբ առա-
ջարկեր են Անգղիոյ կառավարու-

թեան, որ 50000 լիրա վճարէ և
Կորտոն զօրավարին թոյլ տրուի
երեւել երթալ Խարթումէն, բայց
Անգղիա մերժեց է սոյն առաջար-
կութիւնը:

== Մեծ պատրաստութիւնք կը
տեսնուին ի Քիւէլ, վասն ընդու-
նելութեան Զարին՝ որ առաջնկայ
Օգոստոսի մէջ պիտի երթայ անգը:

== Օտէսայի մաքսատան մէջ
գրաւեր են քանի մը ծրար տը-
պագրեալ թուղթեր, որոց վրայ
գրուած է եղեր թէ «Պալքանե-
րուն վրայ նշաններ կերելին, և
այդ օրն հետի չէ թերեւ» և որք
վարնա պիտի զրկուին եղեր:
Քիւնութիւն բացեր է տեղւոյն ոս-
տիկանութիւնը:

== Գերմանիայէն մինչև ցարդ
արտաքինաւ ուռա ու աւստրիացի
դատարկաշրջիկ անձանց թիւը 30
հազարի կը հասնի: Սոքա իրենց
ուզած տեղն երթալու ազատ լի-
նելով՝ Ամերիկա ու Զիլիցերի ան-
ցեր են:

== Ի Թէհրան հրատարակուող
գաղղիական լրագիր մը Անգղիոյ
կառավարութեան դէմ գրած լի-
նելով՝ տեղւոյն անգղիական դես-
պանն յիշեալ լրագրին խտրանու-
մըն պահանջեց է Պարսից կառա-
վարութեանէ:

== Եթէ ստոյգ է, որ Ռուսիա
նոր պահանջներ կընէ Աֆղան-
եան սահմանաց համար, կը կար-
ծուի թէ խնդիրն դարձեալ դժ-
ուարութեանց պիտի հանդիպի,
որովհետեւ Անգղիոյ նոր նախարա-
րութիւնը պիտի դժկամակի նա-
խորդէն աւելի զոհողութեանց զի-
ջանի:

== Անգղիոյ կառավարութիւնը
պիտի առաջարկէ խորհրդարանին՝
չնորհակալեաց գէր ուղղել Սու-
տանի պատերազմին մէջ գտնուող
անգղիական զօրաց ու սպայից:

Մ Ո Ւ Թ Գ Ի Շ Ե Ր Ի Մ Է Ձ ()

(Հարկաւորութեան ժամանակագրութիւնն)

— Տե՛ս, գործն ինչ է, յարեց Ու-
էրինկ, Սէյթայի հայրն հնդկ մ'է-
Սէյթա լսած է նոյա դաւաճանութիւ-
նը՝ որով որոշած են յանկարծ ամբողջն
վրայ յարձակիլ, հիւղերուն մէջ գտն-
ուած զօրքերը ջարդել և ապա բո-
լոր անգղիացիներն:

— Եւ կը հաւատա՞ք այս լեւիին,
հարցուց Պրէնտոն բարձր ծիծաղով մը:

— Այո՛:

— Միայն մտածեցէք, որ եթէ այս-
պիսի չնչի բաներու համար երթալիք
և յուզմունք պատճառէինք, ինչ ծաղ-
րիկ բան պիտի լինէր: Սէյթա հնդ-
կերէն քանի մը բաւեր արտասանեց
բարձրաձայն, որ Պրէնտոնի անհասկա-
նայի էին:

— Ուէրինկ բարկանալով յարեց,
թէ դուրս կը դնեմ, որ Սէյթայի ը-
սանն ստոյգ է: Պրէնտոն, կաղաչեմ,
ձգեցէք սա՛ կատակներն: Այս աղջիկն
երբեք ստած չէ:

— Ուէրինկ պարտիքը աճապարել,
ըսաւ Պրէնտոն ծանր կերպով և իս-
կոյն ձայնը փոխելով:

Հնդկաց յարձակման նշանը պիտի
լինի դիզպաւտ Նրէյի տան հրդեհին
նոյն իսկ հնդկաց ձեռք:

Պրէնտոն՝ ոտքին մասններուն վրայ
կանգնած՝ սկսաւ ետեւը նայիլ, բայց
մթութեան մէջ ամէն ինչ անտեսանե-
լի էր:

— Սակայն նոքա պիտի հրդեհին,
եթ տան բոլոր ճրագները մարած լի-
նին:

Տեղակալը ժամացոյցը նայեցաւ:

— Աստուած իմ, դուք նա, ժամը
մէկը քառորդ կանցնի:

(*) Տե՛ս Բէ՛ 1948

— Բայց պէտք է մտածել, թէ նո-
քա ամէն ինչ ճիշդ ժամուն կատարու-
լու չափ կարգադիր չեն կրնար լինիլ:

— Բայց, կրնան...:

— Պէտք է աճապարել, ինձ՝ որ
աւագ սպայից մին եմ, աւելի վտան-
գաւոր տեղը կը պատկանի: Ուստի կը
փութամ դէպ ի ամբողջն զանոնք զոր-
ւոյնցնելու համար: Գու ա՛յ, որչափ որ
կարելի է, չուտ Նրէյի տունը վաղե-
ցէք և պատուիրեցէք որ ճրագները
չմարեն: անմիջապէս անտի ալ վաղե-
ցէք հիւղերը, քէնային արթնցուցէք
և պահանջեցէք որ քանի մը գունդ
զօրք զրկէ՝ ամբողջն օգնութեան հա-
մար:

— Վայրկենի մը համար, ըսաւ Պը-
րէնտոն, ձեր ձեռքը տուէք, հին ըն-
կե՛ս, համարեցէք, թէ կարելի է այս
վերջին անգամ...:

Երիտասարդն Ուէրինկի մօտենալով
ամուր կերպով նորա ձեռքը սեղմեց,
և իսկոյն բաժնուելով սկսաւ Պրէնտոն-
մուտի ճանրուել մէջ հովի պէս սրա-
նայ, պոռալով առ Ուէրինկ, ո՛չ, ո՛չ,
դուք առ դիզպաւտն, իսկ ես յամբոց:

Ուէրինկ երիտասարդին ետեւէն
լինկաւ, բայց նա արդէն մութին մէջ
աներևոյթ եղած էր: Կարելի չէր ժա-
մանակ կորանցունել, որով Ուէրինկ
եւ զարձաւ:

— Սա աղիւ երիտասարդ մ'է, ը-
սաւ ինքնին Սէյթա:

— Սահի՛ւյ:

— Դուք ամէնքս ազատած եղաք:

— Ուրիշի համար չըրի գայս, այլ
միայն ձեզի համար:

— Այ՛, յարեց սպայն, Սէյթայի
խօսքին ուշադրութիւն չընելով, դուք
պարտիք տուն վերադառնալ, որպէս
զի ձերայինք կասկածելով ձեր վրայ,
չսպաննեն զձեզ: Ենթահակաւ եմ ձեզ

ամենուս կողմանէ, որ կամ պիտի
մեռնի և կամ պիտի ապրի:

Եւ խոսքահով Ուէրինկ՝ Սէյթայի
ձեռքն համբուրեց, ու անմիջապէս
սկսաւ վազել, ազատուել համար իւր,
նաեւ ամենուս և մանաւանդ Նրէյի
կրէյի կեանքը:

Արագ արագ վազելով, անտառին
մէջէն անցնող նեղ ճանրան հասած էր:
զրկեթ հարիւր կանգունի չափ մնա-
ցած էր, երբ յանկարծ ետեւէն աճա-
պարտի մը ոտքի ձայնը լսուեցան:
Իսկոյն վազելի դաշտը ձեռքն առնը-
լով զոր երբեք քովէն չէր հեռացնել,
զարձաւ դէպ ի իրեն եկողն:

— Սէյթա՛:

Արդէն նա մօտ եկած էր: աղջիկն
ուժգին շարժմամբ նորա վրայ նետ-
ուելով, և չրթմայր վրայ ջերմ հաւ-
թոյր մը կնքելով՝ սկսաւ եղնիկի պէս
վազել, միայն հծծելով, որ աճապա-
րէ քանիդ հնդիկք արդէն իւր ետեւէն
լինած էին:

Ուէրինկ որոշեց միայնակ չթո-
ղուլ աղջիկին և քանի մը բուռէն նեղ
ու մութ ծառաստանին մէջ մտան:
ուս ուսի և ձեռք ձեռքի տուած,
զինքնային մթութեան մէջ կը թռչա-
լին: Լուռն հովն նոցա ականջաց մէջ
կը զօղանջը, և աչք բանալ չէր տար:
Յանկարծ ետեւուն հրացանի արձա-
կում մը, որուն յաղորդեց մօտ մօտ
թռչող գնդակին սուր շշուռն: Բայց
նոքա դարձեալ միտուելով կը վազէին:
նոր լոյս մը վայելեցաւ նորէն առջև-
նուն անցան դիտակներ: Նոքա դեռ
կը վազէին:

Վազած մ'ալ հրացանին կայծը փայ-
լեցաւ, որոյ որոտումն սպիտակին յու-
սահատ աղաղակին հետ միացաւ, և
խեղճ ձեռքերն օղին մէջ զարնելով
հնձուած ծաղիկ նման դեմքին վրեժ-
ուեցաւ:

Ս. Դոնէհտեւ Ուէրինկ առանձին կը
վազէր:

— Սէյթա՛, դուք նա կենալով,
բայց պատասխան չկար:

Պարահանդէսը ժամը երկուքին մօտ
վերջացած էր, սակայն ճրագները դեռ
մարած չէին:

Ուէրինկ մտածեց, թէ Սէյթայի
քով վերադառնալ չէ թէ միայն զինքը
և Պրէնտոնի մօտ ընկնելն, այլ և
միւս Նրէյի կրէյն անխուսափելի մահ-
ուան մասին է: ուստի, առանց ետ
դառնալու՝ կրէյի տունը մտաւ:

Նրէյի պարտիկին մէջ ծառաց ըստ-
ուէրինկ ներքեւ կը ձեւէր միայնակ,
բայց ոչ թէ առանձնակի երեսակալու-
թիւններ ընել օրերուն, այլ պարզա-
պէս սննդակներուն մէջ տիրած սաս-
տիկ տաքութիւնն ստիպաւ: Մատաղ
օրիորդն յայնժամ կը խորհէր ա՛յն զբօ-
սանաց վրայ: Գոր առաւօտուն ըրած
էր իւր փորձիկ ձիւն վրայ հեծած:
նոյնպէս կը մտածէր այն խեղճ հնդ-
կուհոյն վրայ, որ գետնի վրայ երեսի
վրայ ինկած կը հեծէր բարձրաձայն:

Նրէյի, հետաքրքրութեան շարժ-
եալ, իւր ձին լացող կնոջ քով կատե-
ցուցած էր: Նա ալ անմիջապէս ոտք
կնքելով՝ Նրէյի վրայ թշնամական հայ-
կեցք մը ձգած էր:

— Խեղճ, կըսէ Նրէյի:

Բայց հնդկուհին, ընդհակառակն
ուրիշ զգացմամբ ներշնչաւ՝ կրկին
ի սկզբան ցած ձայնիւ հնդկերէն քանի
մը խօսք արտասանել: Իսկ վերջն ա-
ղաղակաւ կը յարձակի Նրէյի վրայ և
կը ջանայ նորա ձիւն երասանակը
ձեռք ձգել: Ձին խորշուելով՝ յանկարծ
կրկին ամենայն արագութեամբ վախ-
չիլ, և երկու բուռի մէջ հնդկուհիէն
բաւական կը հեռանայ:

Յորժամ Նրէյի այս պատահարին
վրայ ինքնին կը խորհրդածէր, յան-
կարծ իւր մօտ ոտնաձայններ լսեց:

— Ուէրինկ:

— Հրացանին ձայնը լսեցի՞ք:

— Ասկէ տամ միայն ինչի չափ ա-
ռաջ է: Այո՛, ամենքս ալ լսեցինք և
չստ զարմացանք...:

Հնդկեր տպագրուած են: Շատո՞նց
է որ հիւրերը մեկնեցան:

— Այո՛, բաւական ժամանակ է որ
մեկնեցան:

— Փառք Տեռնոն. բայց մանրամաս-
նօրէն ձեզ պատմելու ժամանակ չու-
նիմ: Ձիս և Պրէնտոնը ճանրան զգ-
րուշացուցին...: մեզ լուր տուաւ
...: Կին մը...: Թէ ապստամբու-
թիւնն արդէն պատրաստ է, Պրէնտոն
ամբողջ վաղեց զօրաց իմաց տալու հա-
մար: Իսկ ես՝ այդօր:

— Բայց, հարցուց Նրէյի անխուժ,
ինչու համար դուք հիւղերը չփութա-
ցիք:

— Որովհետեւ ամէն բան այս տու-
նէն կախումն ունի: Անոնց յարձակ-
ման նշանը պիտի համարուի այն
վայրկեանը, երբ հոս ճրագները մարին,
ուստի պէտք է որ բոլոր զինքերը վառ-
կենան: Թէ և արշալոյսը մօտ է, բայց
հարկ է որ բոլոր կանայք ասկից մեկ-
նին: Ես հիմայ պարտիմ հիւղերը վա-
ղել՝ ամբողջն օգնութիւն հասցնելու
համար, քանզի եթէ խռովարարը դիտ-
նան թէ իրենց դիտաւորութիւնը մեզ
յայտնի է, յայնժամ ամէն բան կորուս-
եալ է:

— Ես կը տանիմ տիկինները:

